

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**KAHRAMANMARAŞ'TA GÖREV YAPAN
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN
MESLEKİ GELİŞİMLERİNE YÖNELİK
TUTUMLARI**

MEHMET FATİH ERSOY

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI**

KAHRAMANMARAŞ 2019

**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI**

**KAHRAMANMARAŞ'TA GÖREV YAPAN
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN
MESLEKİ GELİŞİMLERİNE YÖNELİK
TUTUMLARI**

MEHMET FATİH ERSOY

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**DANIŞMAN
Prof. Dr. Ökkeş Alpaslan GENÇAY**

Jüri Üyesi

Doç. Dr. Tamer KARADEMİR

Jüri Üyesi

Doç. Dr. Ümit YETİŞ

KAHRAMANMARAŞ 2019

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü öğrencisi Mehmet Fatih ERSOY tarafından hazırlanan “Kahramanmaraş'ta Görev Yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Gelişimlerine Yönelik Tutumları” adlı bu tez, jürimiz tarafından 27/8/2019 tarihinde oy birliği ile Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Ökkeş Alpaslan GENÇAY (DANIŞMAN) .....
Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, KSÜ

Doç. Dr. Tamer KARADEMİR (ÜYE) .....
Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, KSÜ

Doç. Dr. Ümit YETİŞ (ÜYE) .....
Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, ADYÜ

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Prof. Dr. Mehmet BOŞNAK .....
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada, alıntı yapılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Mehmet Fatih ERSOY

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Toplumların kültürel, sosyal ve ekonomik yönden gelişmesindeki en önemli etken, o toplumu oluşturan bireylerin fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel açıdan iyi yetiştirilmeleridir. Bunu sağlayacak etmenler arasında ilk sırayı hiç şüphesiz eğitim-öğretimin uygulayıcısı öğretmenler almaktadır. Öğretmenlik mesleği, toplumların geleceğini hazırlama mesuliyeti taşıyan önemli bir meslektir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrencilerle kurdukları bağ çok güçlüdür, dolayısıyla diğer öğretmenlere nazaran öğrencilerde oluşturdukları etki de farklıdır. Buradan hareketle öğrenimini tamamlayıp meslek yaşantısına başlayan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sonraki dönemlerde mesleki gelişimlerine yönelik tutum ve davranışlarındaki farklılıklar, araştırmanın çıkış noktası olmuştur.

Toplumun gerçek mimarlarından olan, insan karakterlerini dizayn eden, sporculara rehberlik yapan, bireyleri sağlıklı yaşama yönlendirip gençlerin kötü alışkanlıklardan korunmasında önemli çabalar sarf eden beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmanın, öğretmenlerin mesleki gelişim uygulamalarına daha fazla katılımlarının sağlanması ve eğitim kalitesinin artırılması hususlarında fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Tez çalışmam sürecinde bilgi, deneyim ve rehberliği ile her zaman yanımda olan danışman hocam Prof. Dr. Ökkeş Alpaslan GENÇAY'a teşekkür ederim.

Son olarak, bu günlere gelmemde çok büyük emekleri olan, her türlü desteklerini esirgemeyen aileme şükranlarımı sunarım.

Ağustos 2019

Mehmet Fatih ERSOY

**KAHRAMANMARAŞ'TA GÖREV YAPAN
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN
MESLEKİ GELİŞİMLERİNE YÖNELİK
TUTUMLARI**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

MEHMET FATİH ERSOY

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Kahramanmaraş'ta görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine yönelik tutumlarının incelenmesidir. Araştırmanın evrenini Kahramanmaraş'ta görev yapan 500 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluştururken, örneklemini ise 58'i bayan 192'si erkek olmak üzere toplam 250 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırma verileri "Öğretmen Mesleki Gelişime Yönelik Tutum Ölçeği" ve "Öğretmen Mesleki Gelişim Düzeyi Anketi" ile toplanmış olup araştırma verilerinin analizinde SPSS, yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, ANOVA ve t testi teknikleri uygulanmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre Kahramanmaraş'ta görev yapan ve araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden %61,2'sinin "30-39" arası yaş gruplarında olduğu, yoğunluklu olarak "6-15" yıl arası mesleki kıdeme sahip oldukları ve ortalama "16-25" saat arasında derse girdikleri tespit edilmiş olup %7,2'sinin lisansüstü eğitim yaptığı, %30,4'ünün okul dışında mesleki uğraşının olduğu, %76,8'inin ise çeşitli mesleki kurum ve kuruluşlarla bağlantı hâlinde oldukları anlaşılmıştır.

Öğretmenlerin neredeyse tamamının mesleki yayınları takip etmelerine rağmen yaklaşık üçte birinin eğitim-öğretim ve spora ilişkin yasal düzenlemeleri düzenli olarak takip etmedikleri görülmektedir.

Uluslararası spor organizasyonlarını takip bulguları ise bizi, organizasyonları %73,2 oranında düzenli olarak takip eden öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik tutumlarının olumlu anlamda yüksek olduğu sonucuna götürmüştür.

Araştırma verilerinden elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden %82'sinin daha önce mesleki gelişimiyle ilgili bir bilimsel etkinliğe katıldığı ve katıldıkları etkinliklerin mesleki gelişimlerine katkısının büyük oranda "Kendimi geliştirme fikrimi kuvvetlendirdi" şeklinde olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmada bilimsel etkinliklere katılan öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik tutum düzeylerinin katılmayanlara oranla anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiş olup öğretmenler mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla en fazla %41,6'lık oranla "Bilimsel etkinlikler düzenlenmesi"ni önermektedir.

Özetle Kahramanmaraş'ta görev yapan ve araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor ğretmenlerinin mesleki gelişimlerine yönelik tutumları genel olarak olumlu bulunmuş olup bu eğilimin ğretmelerin mesleki gelişiminde önemli bir faktör olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi ve spor ğretmeni, mesleki gelişim, tutum

Sayfa Adedi: 47

Danışman: Prof. Dr. Ökkeş Alpaslan GENÇAY

**THE ATTITUDES OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS
TEACHERS' TO THEIR PROFESSIONAL DEVELOPMENTS
WORKING IN KAHRAMANMARAS**

(MASTER'S THESIS)

MEHMET FATİH ERSOY

ABSTRACT

The aim of this research is to examine the attitudes of Physical Education and Sports Teachers in Kahramanmaraş towards their professional development. This research consists of 500 physical education and sports teachers in Kahramanmaraş, the sample is made up of 250 physical education and sports teachers, 58 of which are female and 192 are male.

The data were collected by using “Attitude Scale for Teacher Professional Development” and “Teacher Professional Development Level Questionnaire. In the analysis of the research data, SPSS, percentage, frequency, arithmetic mean, standard deviation, ANOVA and t test techniques were used.

According to the findings of the study, 61.2% of the physical education and sports teachers working in Kahramanmaraş and participating in the research were in the age groups of-30-39,, they were mostly “6-15” years of professional seniority. It was found that they entered the course between 16-25 ”hours, 7.2% of them were doing postgraduate education, 30.4% of them were working outside the school and 76.8% of them were in connection with various professional institutions and organizations.

Although almost all of the teachers follow professional publications, it is seen that approximately one third of the teachers do not follow the legal regulations on education and training regularly.

The findings of the follow-up of the international sports organizations led us to the conclusion that teachers who follow the organizations regularly at 73.2% have a positive attitude towards their professional development.

According to the findings obtained from the research data, it was understood that 82% of the physical education and sports teachers who participated in the study had participated in a scientific activity related to their professional development before and the contribution of the activities they participated in to their professional development was greatly “strengthened my idea of self-development”.

In the research, it was founded that the attitude level of the teachers participating in scientific activities towards their professional development was significantly higher than those who did not, and the teachers suggested “scientific activities should be arranged” with a maximum rate of 41.6% in order to support their professional development.

In summary, the attitudes of physical education and sports teachers working in Kahramanmaraş towards the professional development were found to be generally positive and this tendency was founded to be an important factor in the professional development of teachers.

Keywords: Physical Education and Sports Teacher, professional development, attitude

Number of Pages: 47

Advisor: Prof. Dr. Ökkeş Alpaslan GENÇAY

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR.....	I
ÖZET	II
ABSTRACT.....	IV
İÇİNDEKİLER	VI
TABLolar DİZİNİ.....	VIII
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	IX
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem.....	1
1.2. Amaç.....	2
1.3. Önem.....	2
1.4. Sınırlılıklar	3
1.5. Varsayımlar	3
1.6. Tanımlar	4
2. GENEL BİLGİLER.....	5
2.1. Meslek Kavramı	5
2.1.1. Meslek tanımı.....	5
2.2. Mesleki Gelişim Kavramı	5
2.2.1. Mesleki gelişimin tanımı	6
2.2.2. Mesleki gelişimin amacı.....	6
2.2.3. Mesleki gelişimin önemi.....	7
2.2.4. Mesleki gelişimin sürekliliği.....	7
2.3. Öğretmenlik Kavramı	7
2.3.1. Öğretmenlik tanımı.....	7
2.3.2. Meslek olarak öğretmenlik	8
2.3.3. Öğretmenlik mesleğinin yeterlikleri.....	8
2.3.4. Öğretmenlik mesleğinin nitelikleri.....	9
2.4. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Kavramı.....	10
2.4.1. Beden eğitimi ve spor öğretmenin tanımı.....	10
2.4.2. Beden eğitimi ve spor öğretmenin nitelikleri.....	10
2.4.3. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslekte kendini geliştirmesi	12
2.4.4. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslekte kendini geliştirme alanları	13

2.5. Hizmet İçi Eğitim Kavramı.....	13
2.5.1. Hizmet içi eğitimin tanımı	14
2.5.2. Hizmet içi eğitimin öğretmenler açısından önemi	14
2.5.3. Hizmet içi eğitimin beden eğitimi ve spor öğretmenleri açısından önemi	14
2.6. Tutum Kavramı	15
2.6.1. Tutumun tanımı.....	15
2.6.2. Tutumun özellikleri	16
3. YÖNTEM.....	17
3.1. Araştırmanın Modeli.....	17
3.2. Evren ve Örneklem.....	17
3.3. Verilerin Toplanması.....	17
3.4. Verilerin Analizi.....	18
4. BULGULAR	19
5. TARTIŞMA VE SONUÇ	30
6. ÖNERİLER.....	36
7. KAYNAKLAR.....	38
8. EKLER.....	44
9. ÖZ GEÇMİŞ.....	47

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yaş grubu dağılımları.....	19
Tablo 2. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin cinsiyet dağılımları.....	19
Tablo 3. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin hizmet yılı dağılımları	20
Tablo 4. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin haftalık ders saati dağılımları.....	20
Tablo 5. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrenim durumu dağılımları.....	21
Tablo 6. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul dışında mesleki uğraşı durumu dağılımları.....	21
Tablo 7. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki kurum ve kuruluşlarla bağlantı durumu dağılımları.....	22
Tablo 8. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki yayınları takip durumu dağılımları	22
Tablo 9. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin eğitim-öğretim ve spora ilişkin yasal düzenlemeleri takip durumu dağılımları	23
Tablo 10. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin uluslararası spor organizasyonlarını takip durumu dağılımları.....	23
Tablo 11. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimleriyle ilgili bilimsel etkinliklere katılım durumu dağılımları	24
Tablo 12. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin katıldıkları bilimsel etkinliklerin mesleki gelişimlerine katkı durumu dağılımları	24
Tablo 13. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki deneyim paylaşma durumu dağılımları.....	25
Tablo 14. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişim uygulama önerisi dağılımları.....	26
Tablo 15. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” ortalamalarının yaş gruplarına göre dağılımları	26
Tablo 16. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” ortalamalarının yaş gruplarına göre analizi (ANOVA)	27
Tablo 17. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” ortalamalarının uluslararası spor organizasyonlarını takip durumlarına göre dağılımları	27
Tablo 18. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” ortalamalarının uluslararası spor organizasyonlarını takip durumlarına göre analizi (ANOVA).....	28
Tablo 19. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” ortalamalarının bilimsel etkinliklere katılım durumlarına göre analizi (t-test)	29

SİMGELER VE KISALTMALAR

MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
GSB	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
GHSİM	: Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurulu
TDK	: Türk Dil Kurumu
ÖMGDA	: Öğretmen Mesleki Gelişim Düzeyi Anketi
ÖMGYTÖ	: Öğretmen Mesleki Gelişime Yönelik Tutum Ölçeği
SPSS	: Statistical Package For the Social Sciences
ANOVA	: ANalysis Of VAriance
Ark.	: Arkadaşları
Akt.	: Aktaran
Vb.	: Ve Benzeri
Vd.	: Ve Diğerleri
n	: Kişi Sayısı
%	: Yüzde

1. GİRİŞ

İnsanoğlunun kendini tanıması bilgi ve gelişimin başlangıcı olarak kabul edilmektedir (1). Bir ülkenin kültürel, sosyal ve ekonomik yönden gelişebilmesi, eğitim sisteminin hızla değişen bilgi ve teknoloji çağına adaptasyonu ile mümkündür (2). Kişilerin topluma faydalı birer fert hâline gelmesini sağlayan eğitim sistemi, ülkelerin istikbali açısından büyük önem arz etmektedir. Eğitim sisteminin başlıca unsurlarını öğrenciler, öğretmenler, yöneticiler, eğitim programları, eğitim teknolojileri, fiziki ve finansal olanaklar oluşturmaktadır; bu unsurlar arasında eğitimin kalitesini etkileyecek en önemli öğe öğretmen ve onun sahip olduğu gelişmişlik düzeyidir (3).

Öğretmenlik bilimsel, kültürel ve teknolojik boyutlar içeren, alanda özel uzmanlık, bilgi ve beceriyi temel alan, sürekli gelişen ve formasyon gerektiren bir meslektir (4).

Bireyin zaman içerisinde yaşanan bilim ve teknoloji alanındaki değişimler karşısında bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmek için yaptığı etkinlikler olarak tanımlanan mesleki gelişim kavramı, günümüzde eğitimin geliştirilmesi çalışmalarında önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır (5,6).

Tutum, kişinin kendine ya da çevresindeki herhangi bir obje, toplumsal konu veya olaya karşı deneyim, motivasyon ve bilgilerine dayanarak gerçekleştirdiği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir reaksiyon ön eğilimidir (7).

Eğitimin geliştirilmesinde önemli bir role sahip olan öğretmenin mesleki açıdan gelişmişlik düzeyi, sunacağı eğitimin kalitesini etkileyen en önemli etkidir (8,9).

Buradan hareketle çalışmamızda beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine yönelik tutumları incelenecek olup bu tutumların öğretmenlerin mesleki gelişim düzeylerine etkisi irdelenecektir.

1.1. Problem

Ülkeler, geleceklerini, yetişen genç nesiller üzerine inşa ederler. Eğitim sistemi içerisinde bireyin davranışlarını istenilen yönde değişmesini sağlayacak yegâne unsur öğretmendir (10). Öğretmenlik mesleği, yaşanan gelişmeler karşısında çağın getirdiği yenilikleri takip ederek daima gelişim gerektiren ve yaşam boyu sürecek zor bir meslektir (11).

Eğitim ve öğretimde amaçlar ne kadar iyi belirlenip, dersin muhtevası işlevsel olarak organize edilse de, o amaç ve algıya sahip öğretmenler tarafından yrtlmedike belirlenen hedeflere ulaşılması uzak bir ihtimaldir (12).

Öğretmenlerin meslekteki başarılarında, sahip olmaları gereken bilgi ve becerilerinin yanı sıra mesleki gelişimlerine yönelik tutumları da büyük önem taşımaktadır (13). Buradan hareketle araştırmamızın problem boyutunu beden eğitimi ve spor ğretmenlerinin mesleki gelişimlerine yönelik tutumları ve tutum düzeylerine etki eden faktörler oluşurmaktadır.

1.2. Amaç

Bu araştırmada Kahramanmaraş'ta görev yapan beden eğitimi ve spor ğretmenlerinin mesleki gelişimlerine yönelik tutumlarının belirlenmesi, öğretmenlerin mesleki gelişim düzeylerine etki eden faktörlerin tespiti ve okullarda eğitim kalitesini artıracak önerilerin getirilmesi amaçlanmaktadır.

1.3. nem

Öğretmenler aktaliteden haberdar olarak, teknolojiye ayak uydurup iletişimi etkili kullanarak, katıldıkları mesleki gelişim uygulamalarında eksiklerini tamamlamak suretiyle kendilerini gerçekleştirmelidirler. Kendini gerçekleştirmiş her öğretmenin; gerekli akademik donanımlarını artırması, mesleki gelişim etkinliklerine katılması, teknolojiyi yaşamın her alanında kullanması, mesleği ile ilgili yayınları takip etmesi, fikir ve sanat alanlarında bilgiye sahip olması için okuması, okul ile diğer kurumlar arasında koordinasyon sağlayabilmesi, kişiliğini geliştirmesi, meslektaşları ve öğrencileriyle etkili iletişim kurabilmesi gerekmektedir (14,15).

Hedeflenen eğitim kalitesine ancak öğretmenlerin kendilerini gerçekleştirmesiyle ulaşılabilir.

Yapılan araştırma; bundan sonra yapılacak olan çalışmalara ışık tutması, mesleki gelişim uygulamalarının öğretmenlerin tutum düzeylerine etki edecek Şekilde ihtiyaçlarına göre hazırlanması, beden eğitimi ve spor ğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine daha fazla katılımlarının sağlanması ve okullarda sunulan eğitim kalitesinin artırılması bakımlarından önem arz etmektedir.

Araştırma bulgularının Millî Eğitim Bakanlığının yapacağı mesleki gelişim uygulamalarına ve beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslek yaşamlarına faydalı olacağı düşünülmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Kahramanmaraş ilinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri,
- Anketlerin uygulandığı zaman dilimi,
- Verilerin toplanması için kullanılan anketlerdeki sorulara verilen cevaplar,
- Konu ile ilgili ulaşılabilen kaynaklar,

ile sınırlandırılmıştır.

1.5. Varsayımlar

Araştırmada;

- Örneklemin evrenin tüm özelliklerini taşıdığı ve evreni yeterli oranda temsil ettiği,
- Öğretmenlerin soruları anlamlı bir şekilde algılayıp, içtenlikle cevapladıkları ve verilen cevapların gerçekleri yansıttığı,
- Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının araştırmanın amacı için uygun olduğu,
- Literatür taraması ile elde edilen bilgilerin yeterli olduğu,
- Ulaşılan kaynakların araştırmanın gerçekçi sonuçlara ulaşması için yeterli olduğu,
- Elde edilen verilerin, araştırmanın amacına uygun olduğu,

varsayılmaktadır.

1.6. Tanımlar

Eğitim: Bireyin davranışında kendi yaşantısıyla ve maksatlı olarak istendik yönde değişim oluşturma sürecidir. Maksatlı olarak kültürlenmeye eğitim denir (16).

Öğretmenlik: Sosyal, kültürel, bilimsel ve teknolojik donanımlı, profesyonel yapıda bir eğitim mesleği; öğretmen ise davranışlarını ve becerilerini geliştiren bir meslek mensubudur (17).

Beden Eğitimi: Bireyin bedensel aktivite yoluyla fiziksel, zihinsel ve sosyal becerilerinin optimum seviyeye ulaşması ve millî eğitimin temel ilkelerine uygun olarak beden, ruh ve fikir gelişiminin sağlanmasıdır (18,19).

Spor: Bireyleri bedenlen, zihnen ve ruhen geliştiren, sosyal ve ekonomik kalkınmalarına etki eden olgudur (20).

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği: Beden eğitimi ve spor öğretmenliği, “Beden eğitimi dersi öğretim programlarını uygulayan, öğrencilerin bedenlen, ruhen ve fikren gelişimlerini sağlayacak fiziksel aktiviteleri yaptıran ve disipline eden, okul içi ve dışı sportif etkinliklere özgü eğitim, öğretim ve yönetim görevlerini yürüten özel bir ihtisas mesleğidir” (21,22).

Mesleki Gelişim: Bireyin zaman içerisinde yaşanan bilim ve teknoloji alanındaki değişimler karşısında, mesleki bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmesidir.

Mesleki Gelişim Etkinliği: Çalışanların mesleki gelişimlerini sağlamak için katıldıkları herhangi bir etkinlik.

Mesleki Gelişim Uygulamaları: Çalışanların mesleki gelişimlerini sağlamak için düzenlenen etkinliklerin tümü.

Tutum: Kişinin kendine ya da çevresindeki herhangi bir obje, toplumsal konu veya olaya karşı deneyim, motivasyon ve bilgilerine dayanarak gerçekleştirdiği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir reaksiyon ön eğilimidir (7).

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Meslek Kavramı

Bu bölümde meslek olgusu ele alınmış olup mesleğin tanımlarına yer verilmiştir.

2.1.1. Meslek tanımı

İnsanoğlu hayatını sürdürebilmek ve mensubu olduğu toplumda sosyal bir statü kazanmak adına büyük çaba sarf etmektedir. Bireyler bu doğrultuda yetenek ve kişiliklerine göre bir meslek sahibi olmak için hayatlarının önemli bir kısmını eğitim faaliyetleri ile geçirmektedirler. Bu faaliyetler sonunda, mesleki kimliklerini edinen bireyler hem yaşadıkları topluma faydalı birer fert olmaya hem de kazanımlarıyla yaşamlarını sürdürmeye çalışmaktadırlar (23).

Türk Dil Kurumu'na göreyse, “Belli bir eğitim ile edinilen sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara faydalı mal üretmek, hizmet sunmak ve karşılığında kazanç sağlamak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş” demektir (24).

Meslek olgusu, insanların içinde buldukları toplumda statülerini belirleyen ana faktörlerden biri olması nedeniyle bireyler açısından önemli bir yere sahiptir. Meslek, bireylerin belli eğitimlerle edindikleri ve hayatlarını sürdürmek için yaptıkları düzenli, kurallı faaliyetler bütünüdür. Diğer bir deyişle meslek, bireylerin yaşamlarını sürdürmek için seçtikleri ve belli bir eğitimden sonra icra edebildikleri faaliyet alanıdır (25).

Mesleğin bireysel refaha etki eden faktörlerden biri olduğu, Freud'un ruh sağlığının temeli “Sevmek ve çalışmaktır” ve “İnsanların mutluluğunun yarısı eşini sevmek, diğer yarısı işini sevmektir” yaklaşımlarından anlaşılmaktadır (26).

2.2. Mesleki Gelişim Kavramı

Bu bölümde mesleki gelişim kavramı ele alınmış olup mesleki gelişimin tanımlarıyla birlikte mesleki gelişimin amacı, önemi ve sürekliliği üzerinde durulmuştur.

Araştırmamızda mesleki gelişim kavramı çalışmamızın amacı doğrultusunda eğitim boyutuyla ele alınacaktır.

2.2.1. Mesleki gelişimin tanımı

Mesleki gelişim kavramı, bireyin zaman içerisinde yaşanan bilim ve teknoloji alanındaki değişimler karşısında; bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmek için yaptığı etkinlikler olarak tanımlanabilir (5,6).

Yapılan literatür taramasında mesleki gelişimin birçok tanımıyla karşılaşılmış olup araştırmamızın amacı doğrultusunda eğitim alanıyla ilgili olanlar ön plana çıkarılmıştır.

Mesleki gelişim, bireyin eğitim hayatına başlamasından emekli oluncaya kadar süren devamlı bir iyileştirme süreci olup başta eğitimcilerin kendilerini geliştirdikleri, bilgilerini güncelledikleri, öğretimlerini gözden geçirip irdeledikleri tüm süreçleri kapsar (27).

Özer'e göre (28) mesleki gelişim, öğretmenlerin mesleğe başlamasından emekli oluncaya kadar işlerini en etkili biçimde yapmaları için sahip olmaları gereken yeterliklere sürekli sahip olmaları sürecidir. Day ve Sachs (29) mesleki gelişimi, eğitimcilerin çalışmalarını geliştirmek için hazırlanan ve kariyerleri süresince meşgul oldukları bütün etkinlikleri tanımlamak için kullanmışlardır. Guskey ise (30), "Öğretmenlerin mesleki donanımlarını artırmak ve böylece öğrenci öğrenmelerini geliştirmek için tasarlanan süreç ve faaliyetler" olarak tanımlamaktadır.

2.2.2. Mesleki gelişimin amacı

Eğitim sisteminde öğretmenlerin mesleki gelişimlerdeki amaç, öğretmenlerin çalıştıkları eğitim kurumlarında;

- Çalışmalarını geliştirmeleri ve öğretim platformlarına uyarlamaları,
- Tecrübelerini ve araştırmalarını öğretime yansıtmaları,
- En yeni mesleki düşünme yöntemleriyle alakadar olmaları,
- Standartları artırmak için mesleki politikaya karşı eleştirel bir yaklaşım göstermeleri,
- Bilgi, iletişim teknolojisi ve toplum hakkındaki donanımlarını artıracak beceri ve yeteneklerini geliştirmeleri,

olarak sıralanabilir (31).

Öğretmenlerin kendilerini, öğretimlerini, düşünme yöntemlerini ve yaklaşım tarzlarını sürekli olarak geliştirmeye istekli olmalarındaki nihai amaç öğrencilerin öğrenme performansını artırmaktır (32).

2.2.3. Mesleki gelişimin önemi

Mesleki gelişim, öğretmenlerin zaman içerisinde yaşanan bilim ve teknoloji alanındaki değişimler karşısında bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmeleri bakımından eğitim sistemi içerisinde büyük önem arz etmektedir (5,6).

Öğretmenlere güçlü ve zayıf taraflarını keşfetme fırsatı sunar, bu fırsat aynı zamanda öğretmenlerin kendi gelişimleri için öğrenme alıştırmaları olarak görülebilir (32).

Okullarda verilen eğitimin kalitesi, öğretmenlere sunulan mesleki gelişim fırsatlarıyla koşut olması nedeniyle, eğitim sisteminde önemli bir yere sahiptir.

2.2.4. Mesleki gelişimin sürekliliği

Mesleki gelişime yaşam boyu devam eden ve meslekte ilerlemeyi sağlayan bir süreç olarak bakıldığında, belirli bir yolu ve sonu olmadığı söylenebilir (33).

Öğretmenlerde mesleki gelişimin sürekliliği, kendi çalışmalarında fayda sağlayan resmî ve gayriresmî bütün öğrenmeleri kapsar (34).

Öğretmenlerin birbirinden öğrenebilecekleri, sürekli ve düzenli fırsatlara sahip olmaları önemlidir. En iyi mesleki gelişim, öğretmenlerin öğrencileriyle birlikte çalışma ve onların kültürlerini anlamalarından türeyen, sürekli, deneysel ve işbirlikçi gelişimdir (35).

2.3. Öğretmenlik Kavramı

Bu bölümde öğretmenlik olgusu ele alınmış olup, öğretmenliğin tanımlarıyla birlikte, öğretmenlik mesleğinin yeterlik, nitelik ve eğitim sürecindeki önemine yer verilmiştir.

2.3.1. Öğretmenlik tanımı

Öğretmenlik sosyal, kültürel, bilimsel ve teknolojik donanımlı profesyonel yapıda bir eğitim mesleği; öğretmen ise davranışlarını ve becerilerini geliştiren bir meslek mensubudur (17).

Öğretmen, eğitim kurumlarında bilgi, görgü, donanım ve davranışlarıyla öğrencilerin öğrenme yaşantılarını yönlendiren ve rehberlik eden kişidir (36).

TDK'ye göre öğretmen: “Resmî ya da özel bir eğitim kurumunda insanların istedik öğrenme yaşantıları kazanmalarına kılavuzluk etmek ve yönlendirmekle görevlendirilmiş kimse” olarak tanımlanmıştır (37).

Daha saf bir ifadeyle öğretmen, planlı eğitim hizmeti veren bireydir (38).

Çağdaş öğretmene, bilgiyi taşıyan ve aktarandan ziyade, bilgiye ulaşma yollarını ve kaynaklarını gösteren, sorun çözen, öğrendiklerinden yeni bilgi ve beceriler üreten, çevresiyle diyalog hâlinde olan ve kendini sürekli yenileyen kişidir (39).

Öğretmenler, toplumların asıl mimarı ve insan karakterlerine şekil veren sanatkarları olup insan yetiştirme gibi kutsal bir görev yaparlar (40,41).

Eğitim sistemindeki en önemli unsur öğretmen olup sistemin başarısı sistemi çalıştıracak olan öğretmenlerin niteliklerine bağlıdır. Hiçbir eğitim modeli, sistemi işletecek personelin niteliğinin üstünde hizmet üretmez. Bundan dolayı denilebilir ki: “Bir okul, içindeki öğretmenler kadar iyidir” (42). Gelişen toplumlarda bireylerin yetişmişlik seviyesi, öğretmenlerinin yetişmişlik seviyesiyle orantılıdır (41).

2.3.2. Meslek olarak öğretmenlik

Ülkemizde öğretmenliğin yasal konumu ve tanımı 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununa göre: Devletin eğitim ve öğretim görevlerinin yanı sıra ilgili tüm yönetim görevlerini de kapsayan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Millî Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak icra etmekle yükümlüdürler (43).

Öğretmenlik bilimsel, kültürel ve teknolojik boyutlar içeren; alanda özel uzmanlık, bilgi ve beceriyi temel alan, sürekli gelişen ve formasyon gerektiren bir meslektir (4).

Öğretmenlik; genel kültür, hususi alan eğitimi ve pedagojik formasyonla edinilen özel bir ihtisas mesleğidir (44).

Öğretmenlik, Devletin geleceğini hazırlama mesuliyeti taşıyan önemli bir meslek olup gelişmekte olan nesli; Ailesi, Vatanı ve Devleti için iyi bir insan olarak yetiştirme sanatıdır (41,45).

2.3.3. Öğretmenlik mesleğinin yeterlikleri

Yeterlik kavramı, bir işi ya da vazifeyi etkili bir şekilde yapabilmek için sahip olunması gereken becerileri ifade etmektedir. Öğretmen açısından bakıldığında ise, öğretmenliğin gerektirdiği görev ve sorumlulukları yerine getirebilmek için sahip olunması gereken bilgi, anlayış, yetenek ve tutumları ifade eder (46).

Öğretmenlik, özel ihtisas bilgisi ve becerisi gerektiren bir meslek olarak görüldüğüne göre, bu mesleğe katılan insanların, mesleğin gereklerini tam olarak yapabilmeleri için bir takım yeterlikleri edinmeleri gerekmektedir (47).

Öğretmenlik mesleğinde yeterlik, öğretmenin sunacağı hizmet alanıyla ilgili gereken bilgi ve beceriyi edinmesidir. Öğretmenlik mesleği hususi bir mesleki yeterlik gerektirir. Öğretmenlerin görevlerini başarıyla yapabilmeleri için sahip olmaları gereken yeterliklerin, öğretmen yetiştirme sürecinde edindirilmesi, hizmet içinde de sürdürülmesi gerekir (48).

MEB öğretmen yeterliğini: “Öğretmenlik mesleğini etkili ve verimli bir şekilde yapabilmek için sahip olunması gereken bilgi, beceri ve tutumlar” olarak ifade etmektedir (49).

Bir öğretmende olması gereken üç alan kavramı, yetkin öğretmen tarifini de ortaya koymaktadır. Bunlardan ilki, alan bilgisine sahip olmak, ikincisi öğretmenlik meslek bilgisi yani öğretmeni etkili bir eğitici ve öğretici bilgisiyle donatmak, üçüncüsü ise genel kültür bilgisi; öğretmenin aktüaliteden, Türkiye ve dünyada olup bitenden haberdar olmasıdır (50).

2.3.4. Öğretmenlik mesleğinin nitelikleri

İyi bir öğretmenin niteliklerini, olumlu kişiliğe sahip, öğretim yöntem ve tekniklerini iyi kullanan, etkili ders ortamları oluşturan, alanında yeterli, yerinde ve doğru kararlar alıp uygulayan olarak sıralayabiliriz (51).

Bilgi ve teknoloji çağında öğretmenlerde bulunması gereken nitelikler;

- Kişisel yeterlik: Özel bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanabilme,
- Alan yeterliği: Öğretmenlerin kendi alanlarına eğitim teknolojilerini birleştirebilme yeterliliği,
- Öğretme yeterliği: Eğitim teknolojilerinden faydalanarak dersi planlama, hazırlama, öğretme ve ölçme yeterliliği,

olarak sıralanabilir (52).

İyi bir öğretmenden; alanını iyi bilen, bilgilerini öğrencilere etkili bir şekilde aktaran, öğrencileri anlayıp onların ihtiyaç ve beklentilerine uygun eğitim ortamları hazırlayan, öğrencileriyle farklılıklarını gözeterek ilgilenen, öğrencilerini çalışmaya karşı güdüleyip rehberlik yapan, öğrencileri ve öğretmeyi seven birisi olması beklenir.

Öğretmenlik mesleğinde başarılı olmanın anahtarı, iyi bir alan bilgisi ve mesleğin gerektirdiği tutumlara sahip olmaktır (53).

2.4. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Kavramı

Bu bölümde eğitim sisteminin önemli aktörlerinden olan beden eğitimi ve spor öğretmenin tanıtımına, taşıması gereken niteliklere, eğitim sistemindeki önemine ve mesleki gelişim alanlarına yer verilmiştir.

2.4.1. Beden eğitimi ve spor öğretmenin tanımı

Yamaner'e göre (54), milletlerin geleceği yetişmekte olan gençlerin fiziksel ve ruhsal olgunluğuna bağlıdır. Bireyleri fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönleri ile yetiştirmek modern eğitimin temel ilkelerindedir (54).

Öğrencileri spora yönlendirmede beden eğitimi ve spor öğretmenleri ana etkindir, bu bakımdan çocukların okul hayatında önemli bir yer tutar. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ülke sporuna yönelik çalışmalar yaparak, okul takımlarında başarılı olan öğrencilerin gelecekte millî takımlarda ve kulüp takımlarında elit sporcu olarak görev yapmalarını sağlar. Bu bakımdan başarılı sporcuların önemli bir bölümü beden eğitimi ve spor öğretmenleri eliyle ortaya çıkarılıp yetiştirilir (55).

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, üniversitelerin eğitim fakültelerinin beden eğitimi ve spor bölümünden veya üniversitelerin beden eğitimi ve spor yüksekokullarının öğretmenlik bölümünden dört yıllık lisans seviyesinde mezun olan öğretmenlerdir (22).

Beden eğitimi ve spor öğretmenliği, "Beden eğitimi dersi öğretim programlarını uygulayan, öğrencilerin beden, ruhen ve fikren gelişimlerini sağlayacak fiziksel aktiviteleri yaptırarak ve disipline eden, okul içi ve dışı sportif etkinliklere özgü eğitim, öğretim ve yönetim görevlerini yürüten özel bir ihtisas mesleğidir" (21,22).

2.4.2. Beden eğitimi ve spor öğretmenin nitelikleri

Pehlivan ve Arslan (56) 100 ortaöğretim öğrencisi üzerinde yaptıkları çalışmada, nitelikli bir beden eğitimi ve spor öğretmeninde bulunması gereken özelliklerin ilk 12 sırasında yer alanlarını şu şekilde sıralamışlardır:

- Kişilikli, duyarlı, iyi huylu, hoş görümlü, anlayışlı, sevecen ve saygılı olmalı.
- Kültürlü ve bilgili olmalı.
- İyi iletişim kurmalı, sosyal olmalı.
- Öğretme kabiliyeti ve konuşma yeteneği olmalı.
- Planlı ve programlı olmalı, ders ortamını organize etmeli.
- Öğrencilerle birebir ilgilenmeli.
- Sportmen olmalı.
- Adil ve tarafsız olmalı.
- Disiplinli ve otoriter olmalı.
- Dersini ve sporu sevmeli, sevdirmeli.
- Öğrencileri çalışmaya teşvik etmeli, yönlendirmeli ve rehberlik yapmalı.
- Organizasyon kabiliyeti olan, centilmen, örnek davranışlı, dostça, düzgün giyimli ve yardım sever olmalı.

Demirhan ve ark. (57), beden eğitimi ve spor öğretmenin nitelikleri üzerine yaptıkları çalışmada şu özelliklere ulaşımlardır:

- Mesleki donanımlarında yeterli olma.
- Kendini kontrol etme.
- Ders işlerken sportmen olma.
- İyi bir fiziğe sahip olma.
- Spora istek uyandırma.
- Öğrencileri yeterince anlama.
- Sosyal ilişkilerde iyi olma.
- Sabırlı ve kendine güveni olma.
- Eleştiriye ve öğrenci görüşlerine açık olma.
- Ders sırasında öğrencide ilgi ve istek uyandırma.
- Sabırlı ve kendine güveni olma.
- Espri anlayışına sahip olma.
- Geniş bir bakış açısına sahip olma.
- İyi görgü ve alışkanlıklara sahip olma.
- Ders işlerken tüm öğrencilerle ilgilenme.
- Özgür fikir geliştirme ve bunu teşvik etme.

- Öğrenci performansını değerlendirirken objektif olma.
- Dersi dikkat çekici hale getirme.
- Etkili bir disiplin anlayışına sahip olma.
- Doğaçlama (konu ve espri oluşturma) kabiliyetine sahip olma.
- Becerileri iyi yapanları ödüllendirme.
- Öğrencilerin derse katılımlarını sağlama.
- Öğrenci seviyesine uygun ders işleme.

Demirhan ve ark. (58) tarafından beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sahip olması gereken niteliklerin belirlenmesi için yapılan araştırmada 106 beden eğitimi ve spor öğretmenin, 157 öğretim elemanının, 240 stajyer öğretmenin ve 309 (12-14 yaş) öğrencinin görüşleri alınmış olup beden eğitimi ve spor öğretmenlerinde bulunması gereken 3 önemli özellik şu şekilde sıralanmıştır:

- Mesleki bilgi ve becerilere sahip olma.
- Öğrenci seviyesine göre ders işleme.
- Beden eğitimi ve spor yapmaya istek uyandırma.

2.4.3. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslekte kendini geliştirmesi

Meslekte kendini geliştirme, bireyin bilim ve teknoloji alanındaki yenilikler karşısında, bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmek için yaptığı faaliyetlerin tümüdür (6).

Eğitim sisteminin kalitesi, öğretmenlerin alanlarındaki niteliğine, öğretim yöntem ve tekniklerindeki becerilerine, bilgi çağına adapte olabilmemesindeki başarılarına bağlıdır (6).

Öğretmenler, eğitimde belirlenen hedeflerin gerçekleşmesi için, sosyal, kültürel ve siyasal olarak kişisel becerilerini artırmalıdır. Öğretmenin en temel görevlerinden biri kendi gelişimlerini ve öğrenmelerini kendi imkânlarını kullanarak artırmaktır (59).

Hussey ve ark. (60), öğretmenlerin kendini geliştirme noktasında aşağıdaki maddeleri gerçekleştirmeleri hâlinde mesleki başarıyı yakalayacaklarını belirtmektedirler:

- Etkili bir öğretim için planlama,
- Kaydedilen derslerin daha sonra öğrenciler tarafından izlenmesini sağlama,
- Meslektaşlarla ve yöneticilerle işbirliği içinde olma,
- Konferans, seminer, kurs vb. faaliyetlere katılma,

- Mesleğiyle alakalı dergi, makale ve kitap okuma,
- Mesleki araştırmalar yaparak, gelişmeleri takip etme,
- Yerel, il ve ülke genelinde mesleğinde aktif olma,
- Konferans ve seminerler verme.

Eğitimi bir bütün olarak düşündüğümüzde beden eğitimi ve spor ğretmeni, teorik ve uygulamalı olarak eğitim veren, öğrencilere fiziksel, zihinsel, psikomotor ve sosyal niteliklerin kazandırılmasında önemli görevler üstlenen, onların yeteneklerini en st seviyeye çıkaran bir liderdir (61).

2.4.4. Beden eğitimi ve spor ğretmenlerinin meslekte kendini geliştirme alanları

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerin geniş bir alanda faaliyet gösterdikleri bilinmekte olup mesleki gelişim alanları başlıklar altında sıralanacak olursa;

- Teknoloji kullanımını artırma,
- Hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılma,
- Konferans, seminer ve kurslara katılma,
- Akademik yayın izleme,
- Sosyal ve kültürel etkinliklere katılma,
- İletişim, etkileşim ve diyalog kurma,
- Bireysel araştırma ve değerlendirmeler yapma,
- Lisansüstü eğitim yapma,
- Mesleki kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapma,
- Mesleğiyle ilgili görevlerde yer alma,

şeklinde dağılım yapılabilir (1).

2.5. Hizmet İçi Eğitim Kavramı

Bu bölümde mesleki gelişim uygulamalarının önemli etkinliklerinden biri olan hizmet içi eğitim kavramı ele alınmış olup hizmet içi eğitimin tanımına, öğretmenlerle birlikte beden eğitimi ve spor öğretmenleri açısından önemine yer verilmiştir.

2.5.1. Hizmet içi eğitimin tanımı

Öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimleri sırasında öğrendikleri bilgilerin çoğu zamanla güncelliğini kaybetmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin sürekli kendilerini yenilemeleri gerekir. Günümüzdeki hızlı değişimler öğretmenlerin rollerine yeni boyutlar kazandırmakta olup görev ve fonksiyonları sürekli değişmektedir. Zaman süreci içinde yalnız bilgede değil öğretim yöntem ve tekniklerinde de değişimler yaşanmaktadır (62,63).

Hizmet içi eğitim, yaşam boyu eğitim içerisinde yer alan bir alt süreç olup öğretmenlerin bilgi, beceri ve tutumlarını geliştirmek amacıyla yapılan planlı faaliyetlerdir (6,64). Hizmet içi eğitim, özel ve tüzel bireylere ait iş yerlerinde belirli bir maaş ya da ücret karşılığında işe alınan ve çalışmakta olan kişilere işleriyle ilgili bilgi, beceri ve tutumları kazanmaları için yapılan eğitimidir (64).

Hizmet içi eğitimi istihdam edilen işgücünün; mesleğe adaptasyon, meslekte ilerleme ve gelişim ihtiyaçlarını karşılayan faaliyetlerin tümü olarak tanımlayabiliriz (65).

2.5.2. Hizmet içi eğitimin öğretmenler açısından önemi

Hizmet içi eğitim, bir yandan hizmet öncesi eğitim döneminde tam olarak kazanılmayan bilgi ve becerileri tamamlamak, diğer yandansa gelişen bilgi ve teknoloji çağının getirdiği mesleki yeniliklere uyum sağlamak açısından önemli bir ihtiyaçtır.

2.5.3. Hizmet içi eğitimin beden eğitimi ve spor öğretmenleri açısından önemi

Kapsamı çok geniş olan beden eğitimi ve spor alanı, her geçen gün içerisine dâhil olan yeni spor dalları ve yenilenen bilgi ağlarıyla sürekli gelişen bir eğitim alanıdır (66).

Günümüzde meydana gelen hızlı değişim ve gelişmeler, her alanda olduğu gibi beden eğitimi ve spor alanında da yaşanmaktadır. Bu değişim ve gelişmelere, geniş bir kitle ve yaş grubuna hitap eden beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin de uyum sağlaması gerekmektedir (67).

Öğretim; program, yöntem ve tekniklerindeki gelişmelerin sürekli olması, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin de bu gelişmelere uyum sağlamaları açısından hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerekli kılar (1).

2.6. Tutum Kavramı

Bu bölümde insanların algılarını yansıtan ve davranışların önemli bir belirleyicisi olan tutum kavramının tanımı ve özellikleri üzerinde durulmuştur.

Tutumun kavram olarak kullanılışı Herbert Spencer'ın 1862'de "Kişinin zihinsel hâli" ifadesiyle başlar.

2.6.1. Tutumun tanımı

Oluşması, değişmesi ve ölçülmesi sosyal psikolojinin önemli çalışma alanlarından olan tutum kavramının farklı şekillerde tanımları yapılmıştır.

Tutum terimi genel olarak sosyal psikolojide, bir kişiye atfedilen ve onun psikolojik bir objeye ilişkin duygu, düşünce ve davranışlarını organize eden bir eğilimini belirtmek için kullanılmaktadır. Tutumlar bizzat gözlenemeyen, lakin gözlenebilen davranışlara yol açtığı düşünülen bazı eğilimlerdir (68).

Tutum, kişinin kendine ya da çevresindeki herhangi bir obje, toplumsal konu veya olaya karşı; deneyim, motivasyon ve bilgilerine dayanarak gerçekleştirdiği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir reaksiyon ön eğilimidir (7).

Turgut'a göre (69) tutum, somut bir objeye ya da kavrama yönelik olarak, ondan taraf ya da ona karşı değildir. İnsanın belirli bir kişiyi, grubu, kurumu veya bir düşünceyi reddetme ya da kabullenme tarzında gözlenen, hissi bir hazır oluş durumu veya eğilimi olarak da tanımlanabilir (70).

Thurstone'a göre (71), psikolojik bir nesneye yönelen olumlu ya da olumsuz bir yoğunluk sıralaması ve derecelendirmesi, McClelland'a göre (72) ise, bireyin şimdiki davranışını belirleyen geçmiş deneyimlerinin bir özetidir.

Tutumlar yaşantı ve tecrübelerle, öğrenme süreci sonunda meydana gelen, kişinin edimlerine rehberlik eden, karar verme aşamasında taraflılığa sebep olan bir olgudur (73).

Demirhan ve Altay'a göre (74) ;

- Beden eğitimi ve spor dersinin sağlık yönünden önemini algılama, tutumun bilişsel bileşenine,
- Beden eğitimi ve spor dersini sevip sevmeme, tutumun duygusal bileşenine,
- Beden eğitimi ve spor dersine sürekli katılma, tutumun davranışsal bileşenine, örnek olarak verilebilir.

2.6.2. Tutumun özellikleri

Yapılan tanımlamalarda tutum olgusunun üç özelliğine vurgu yapılmakta olup bunlar;

- Tutum tek bir kişiye aittir,
- Tutum bir eğilimdir,
- Tutum psikolojik bir obje ile ilgilidir,

şeklinde sıralanabilir (75).

Bilişsel, davranışsal ve güdüsel bir yapısı olan tutum, bireyin dış dünyasıyla ilgili tüm duygularını barındırmaktadır (71). Tutumlar, bireyin çevresine adaptasyonunu kolaylaştıran bir sistem olmakla beraber davranışlarını da yönlendiren güçlerdir (76).

Kişilerin tutumları gözle görülemese de hâl ve hareketlerine bakılarak bir objeye yönelik eğilimi hakkında fikir sahibi olunabilir (77).

Tüm bu özelliklerden yola çıkarsak tutum, bireyi psikolojik bir obje ile karşılaştığında olumlu ya da olumsuz yönde yanıt vermeye hazırlayan histir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde sırasıyla araştırmanın modeline, evren ve örnekleme, verilerin nasıl toplandığı ve analiz edildiğine ilişkin bilgilere yer verilmektedir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Kahramanmaraş'ta görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine yönelik tutumlarını inceleyen bu çalışmada tarama (survey) türü betimsel araştırma modeli kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 2018–2019 eğitim-öğretim yılında Kahramanmaraş'ta görev yapan 500 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluşturmaktadır. Verilerin toplanması için evreni oluşturan öğretmenlerin tümüne ulaşılmaya çalışılmış, ancak 58'i bayan 192'si erkek olmak üzere toplam 250 beden eğitimi ve spor öğretmenine ulaşılarak örneklem grubu oluşturulmuştur. Örneklem grubu evrenin %50'sini kapsamaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada verilerin toplanması için iki farklı ölçme aracı kullanılmıştır:

- Öğretmen Mesleki Gelişim Düzeyi Anketi (ÖMGDA).
- Öğretmen Mesleki Gelişime Yönelik Tutum Ölçeği (ÖMGYTÖ).

Toplam 23 sorudan oluşan anket ve ölçek, araştırmacı tarafından okullara gidilerek doğrudan uygulanmış olup bazı sorularda birden fazla seçeneğin işaretlenebileceği bir yöntem kullanılmıştır.

Birinci ölçme aracımız, Yıldız (1) tarafından beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslekte kendilerini geliştirme düzeylerini ölçmek için 24 sorudan oluşturulan “Öğretmen Mesleki Gelişim Düzeyi Anketi” olup araştırmamızın amacına uygun olan 14 soruya indirilerek kullanılmıştır. İkinci ölçme aracı olarak ise Torff, Sessions ve Brynes’in (78) geliştirmiş oldukları, Türkçeye Özer ve Beycioğlu (79), tarafından uyarlanan 9 maddelik “Öğretmen Mesleki Gelişime Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Kahramanmaraş'ta görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine yönelik tutumlarını incelemek amacıyla yapılan bu araştırmada; anket ve ölçek yoluyla toplanan verilerin analizinde, sosyal bilimler araştırmalarında sıklıkla kullanılan SPSS paket programının yanı sıra, yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, ANOVA ve t testi teknikleri kullanılmıştır.

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde Kahramanmaraş'ta görev yapan ve araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden ölçme araçlarıyla elde edilen veriler belirlenecektir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yaş grupları dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yaş grubu dağılımları.

Yaş grubu	n	Yüzde (%)
20-24	9	3,6
25-29	23	9,2
30-34	72	28,8
35-39	81	32,4
40 ve üstü	65	26
Toplam	250	100

Tablo 1'de araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin %3,6'sının "20-24", %9,2'sinin "25-29", %26'sının "40 ve üstü", %28,8'inin "30-34" ve % 32,4'ünün ise "35-39" yaş gruplarında olduğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin cinsiyet dağılımı Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin cinsiyet dağılımları.

Cinsiyet	n	Yüzde (%)
Bayan	58	23,2
Erkek	192	76,8
Toplam	250	100

Tablo 2'ye bakıldığında araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin %23,2'sinin bayan, %76,8'inin ise erkek olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin hizmet yılı grupları dağılımı Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin hizmet yılı dağılımları.

Hizmet yılı grubu	n	Yüzde (%)
0-5 yıl	42	16,8
6-10 yıl	53	21,2
11-15 yıl	98	39,2
16-20 yıl	30	12
21 ve üstü yıl	27	10,8
Toplam	250	100

Tablo 3'e bakıldığında araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, %39,2'sinin "11-15", %21,2'sinin "6-10", %16,8'inin "0-5", %12'sinin "16-20", %10,8'inin ise "21 ve üstü" yıl arası kıdeme sahip olduğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin haftalık ders saati grupları dağılımı Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin haftalık ders saati dağılımları.

Ders saati grubu	n	Yüzde (%)
10-15 saat	16	6,4
16-20 saat	71	28,4
21-25 saat	94	37,6
26 ve üstü saat	69	27,6
Toplam	250	100

Tablo 4'e göre araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden %37,6'sı "21-25", %28,4'ü "16-20", %27,6'sı "26 ve üstü", %6,4'ü ise "10-15" saat arası derse girdiklerini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrenim durumları dağılımı Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrenim durumu dağılımları.

Öğrenim durumu	n	Yüzde (%)
Lisans	232	92,8
Yüksek lisans	18	7,2
Doktora	-	-
Toplam	250	100

Tablo 5’e bakıldığında araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin %92,8’inin lisans, %7,2’sinin ise yüksek lisans mezunu olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul dışında meslekleriyle ilgili uğraşı durumlarının dağılımı Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul dışında mesleki uğraşı durumu dağılımları.

Mesleki uğraşı durumu	n	Yüzde (%)
Yok	174	69,6
Var	76	30,4
Toplam	250	100

Tablo 6’da araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul dışında meslekleriyle ilgili uğraşı durumları incelendiğinde, öğretmenlerden %30,4’ünün okul dışında mesleki uğraşının olduğu, %69,6’sının ise herhangi bir mesleki uğraşının olmadığı görülmüştür.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslekleriyle ilgili kurum ve kuruluşlarla bağlantılı olup olmama durumları ve bağlantılı oldukları kurum ve kuruluşların dağılımı Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki kurum ve kuruluşlarla bağlantı durumu dağılımları.

Mesleki kurum ve kuruluşlarla bağlantı durumu	n	Yüzde (%)
Bağlantım yok	58	23,2
Federasyonlar	24	9,6
Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü	104	41,6
Hakem Komiteleri	58	23,2
Üniversiteler	6	2,4
Diğer	-	-
Toplam	250	100

Tablo 7’ye göre araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden %23,2’sinin mesleğiyle ilgili herhangi bir kurum ve kuruluşla bağlantılı olmadığı %76,8’inin ise çeşitli kurum ve kuruluşlarla bağlantı hâlinde oldukları görülmüş olup bunların %41,6’sının “Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü” birinci sırada olmak üzere ikinci sırada %23,2 ile “Hakem komiteleri”, üçüncü sırada %9,6 ile “Federasyonlar” ve dördüncü sırada %2,4 ile “Üniversiteler” le bağlantı hâlinde oldukları görülmüştür.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslekleriyle ilgili yayınları takip edip etmeme durumları ve takip ettikleri yayınların dağılımı Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki yayınları takip durumu dağılımları.

Mesleki yayınları takip durumu	n	Yüzde (%)
Takip etmiyorum	12	4,8
TV yayınları	94	37,6
İnternet yayınları	97	38,8
Kitap-dergi-makale yayınları	46	18,4
Diğer	1	0,4
Toplam	250	100

Tablo 8'e bakıldığında araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden %4,8'inin mesleğiyle ilgili herhangi bir yayın takip etmediği, %95,2'sinin ise çeşitli mesleki yayınları takip ettikleri anlaşılmıştır. Takip edilen yayınların dağılımına bakıldığında ise %38,8 ile "İnternet yayınları" en çok takip edilen yayın olup sırasıyla %37,6 ile "TV yayınları", %18,4 ile "Kitap, dergi, makale yayınları" ve %0,4 ile en az "Diğer" yayınların takip edildiği tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin eğitim-öğretim ve spora ilişkin yasal düzenlemeleri takip durumlarının dağılımı Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin eğitim-öğretim ve spora ilişkin yasal düzenlemeleri takip durumu dağılımları.

Yasal düzenlemeleri takip durumu	n	Yüzde (%)
Evet	170	68
Ara sıra	68	27,2
Hayır	12	4,8
Toplam	250	100

Tablo 9'a bakıldığında araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden %68'inin eğitim-öğretim ve spora ilişkin yasal düzenlemeleri sürekli takip ettiği, %27,2'sinin ara sıra takip ettiği, %4,8'inin ise takip etmediği tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin uluslararası spor organizasyonlarını takip durumlarının dağılımı Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin uluslararası spor organizasyonlarını takip durumu dağılımları.

Organizasyonları takip durumu	n	Yüzde (%)
Elimden geldiğince düzenli	183	73,2
Fırsat buldukça ara sıra	61	24,4
Takip etmem	6	2,4
Toplam	250	100

Tablo 10'a bakıldığında araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden %73,2'sinin uluslararası spor organizasyonlarını "Elimden geldiğince düzenli" olarak takip ettiği, %24,4'ünün "Fırsat buldukça ara sıra" takip ettiği, %2,4'ünün ise takip etmediği bulgularına ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan beden eğitim ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimleriyle ilgili bilimsel etkinliklere katılım durumlarının dağılımı Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimleriyle ilgili bilimsel etkinliklere katılım durumu dağılımları.

Bilimsel etkinliklere katılım durumu	n	Yüzde (%)
Evet	205	82
Hayır	45	18
Toplam	250	100

Tablo 11'de yer alan bulgulara göre araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden %82'sinin daha önce mesleki gelişimiyle ilgili bir bilimsel etkinliğe katıldığı, %18'inin ise katılmadığı saptanmıştır.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin katıldıkları bilimsel etkinliklerin mesleki gelişimlerine katkısına yönelik bulguların dağılımı Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin katıldıkları bilimsel etkinliklerin mesleki gelişimlerine katkı durumu dağılımları.

Mesleki gelişime katkı durumu	n	Yüzde (%)
Motivasyonum arttı	63	25,2
Sınıf içi performansımı artırdı	9	3,6
Kendimi geliştirme fikrimi kuvvetlendirdi	108	43,2
Sınıf yönetimimi olumlu etkiledi	12	4,8
Zamanı etkili kullanmama katkı sağladı	7	2,8
Diğer	6	2,4
Toplam	205	82
Katılmayanlar	45	18
Genel toplam	250	100

Tablo 11’de araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor օęretmenlerinden %82’sinin mesleki gelişimiyle ilgili bir bilimsel etkinliğe katıldığı, %18’inin ise katılmadığı tespit edilmişti. Tablo 12’de ise %82 oranında bilimsel etkinliklere katılan beden eğitimi ve spor օęretmenlerinin katıldıkları bilimsel etkinliklerin mesleki gelişimlerine katkısı incelenmiştir. Buna gօre, bilimsel etkinliklere katılan beden eğitimi ve spor օęretmenlerinden %43,2’si katıldıkları bilimsel etkinlikler sonrasında kendini geliştirme fikrinin kuvvetlendiğini, %25,2’si motivasyonunun arttığını, %4,8’i sınıf yօnetimini olumlu etkilediğini, %3,6’sı sınıf içi performansının arttığını, %2,8’i zamanı etkili kullanmasına fayda sağladığını ve %2,4’u ise farklı konularda mesleki gelişimlerine katkı sağladığını belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor օęretmenlerinin mesleki deneyimlerini diğer beden eğitimi ve spor օęretmenleriyle paylaşıp paylaşmama durumları ve paylaştıkları deneyimlerin dağılımı Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13. Beden eğitimi ve spor օęretmenlerinin mesleki deneyim paylaşma durumu dağılımları.

Mesleki deneyim paylaşma durumu	n	Yüzde (%)
Paylaşmam	12	4,8
Ders dışı sportif etkinlikler ve yarışmalar	123	49,2
օęretim yօntem ve teknikler	51	20,4
Sporla ilgili yasal düzenlemeler	31	12,4
Sporla ilgili bilimsel gelişmeler	28	11,2
Diğer	5	2
Toplam	250	100

Tablo 13’e bakıldığında araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor օęretmenlerinden %4,8’inin herhangi bir mesleki deneyimini diğer beden eğitimi ve spor օęretmenleriyle paylaşmadığı, %95,2’sinin ise çeşitli mesleki deneyimlerini diğer օęretmenlerle paylaştıkları anlaşılmıştır. Paylaştıkları konuların dağılımına bakıldığında ise %49,2 ile “Ders dışı sportif etkinlikler ve yarışmaları” en fazla paylaşılan deneyim olup sırasıyla %20,4 ile “օęretim yօntem ve tekniklerini”, %12,4 ile “Sporla ilgili yasal düzenlemeleri”, %11,2 ile “Sporla ilgili bilimsel gelişmeleri” ve % 2 ile en az “Diğer” konuları paylaştıkları tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla önerdikleri uygulamaların dağılımı Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişim uygulama önerisi dağılımları.

Mesleki gelişim uygulama önerisi	n	Yüzde (%)
Zorunlu hizmet içi eğitim programları uygulaması	47	18,8
Yüksek lisans programlarının artırılması	46	18,4
Yurt dışı eğitim programlarının düzenlenmesi	29	11,6
Bilimsel etkinlikler düzenlenmesi	104	41,6
Performans geri bildirim anketi uygulaması	17	6,8
Diğer	7	2,8
Toplam	250	100

Tablo 14’te araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla önerdikleri uygulama ve dağılımları incelenmiş olup elde edilen bulgulara göre; beden eğitimi ve spor öğretmenleri tarafından %41,6’lık oranla “Bilimsel etkinlikler düzenlenmesi” en çok önerilen uygulama olurken sırasıyla, %18,8 ile “Zorunlu hizmet içi eğitim programları uygulaması”, %18,4 ile “Yüksek lisans programlarının artırılması”, %11,6 ile “Yurt dışı eğitim programları düzenlenmesi”, %6,8 ile “Performans geri bildirim anketi uygulaması” ve %2,8 ile en az “Diğer” uygulamaları önerdikleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” verilerinin yaş gruplarına göre ortalama ve standart sapma bulguları Tablo 15’te verilmiştir.

Tablo 15. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” ortalamalarının yaş gruplarına göre dağılımları.

Yaş grubu	n	Ortalama	Standart Sapma
ÖMGYTÖ	20-24	9	3,59
	25-29	23	3,58
	30-34	72	3,89
	35-39	81	3,88
	40 ve üstü	65	3,62
	Toplam	250	3,78

Tablo 15’te beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” ortalamalarının yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin yaş gruplarına göre “ÖMGYTÖ” genel ortalamasının 3,78 olduğu, alt boyutlarına bakıldığında 3,58 ortalama ile ölçekte alınan en düşük puan “25-29” yaşları arası grupta görülürken en yüksek puan 3,89 ortalama ile “30-34” yaşları arası grupta görülmüştür.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” verilerinin yaş gruplarına göre analiz bulguları Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” ortalamalarının yaş gruplarına göre analizi (ANOVA).

Yaş grubu		Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	p
ÖMGYTÖ	Gruplar arası	4,54	4	1,13	2,93	0,021*
	Gruplar içi	94,91	245	0,38		
	Toplam	99,46	249			

*p<0.05

Tablo 16’da beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” ortalamalarının yaş gruplarına göre karşılaştırması (ANOVA) incelendiğinde, istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiş olup yapılan posthoc analizi sonucunda “25-29” yaş ile “30-34” yaş grupları (p=0,04), “30-34” yaş ile “40 ve üstü” yaş grupları (p=0,01) ve “35-39” yaş grubu ile “40 ve üstü” yaş grubu (p=0,01) “ÖMGYTÖ” ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmuştur (p<0.05).

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” verilerinin uluslararası spor organizasyonlarını takip durumlarına göre ortalama ve standart sapma bulguları Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” ortalamalarının uluslararası spor organizasyonlarını takip durumlarına göre dağılımları.

Organizasyonları takip durumu		n	Ortalama	Standart Sapma
ÖMGYTÖ	Elimden geldiğince düzenli	183	3,85	0,63
	Fırsat buldukça ara sıra	61	3,57	0,55
	Takip etmem	6	3,64	0,81
	Toplam	250	3,78	0,63

Tablo 17’de araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor oğretmenlerinin uluslararası spor organizasyonlarını takip durumlarına göre “ÖMGYTÖ” genel ortalamasının 3,78 olduğu, alt boyutlarına bakıldığındaysa 3,57 ortalama ile ölçekte alınan en düşük puan “Fırsat buldukça ara sıra” seçeneğini işaretleyen grupta görülürken en yüksek puan 3,85 ortalama ile “Elimden geldiğince düzenli” seçeneğini işaretleyen grupta görülmüştür.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor oğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” verilerinin uluslararası spor organizasyonlarını takip durumlarına göre analiz bulguları Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18. Beden eğitimi ve spor oğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” ortalamalarının uluslararası spor organizasyonlarını takip durumlarına göre analizi (ANOVA).

Organizasyonları takip durumu		Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	<i>F</i>	<i>p</i>
ÖMGYTÖ	Gruplar arası	3,90	2	1,95	5,04	0,007*
	Gruplar içi	95,56	247	0,38		
	Toplam	99,46	249			

* $p < 0.05$

Tablo 18’de beden eğitimi ve spor oğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” ortalamalarının uluslararası spor organizasyonlarını takip durumuna göre karşılaştırması (ANOVA) incelendiğinde, istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiş olup yapılan posthoc analizi sonucunda “Elimden geldiğince düzenli” seçeneği ile “Fırsat buldukça ara sıra” seçeneğini işaretleyen grupların ortalamaları arasındaki fark “Elimden geldiğince düzenli” seçeneğini işaretleyen grubun lehine anlamlı bulunmuştur ($p < 0.05$).

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” verilerinin bilimsel etkinliklere katılım durumlarına göre analiz bulguları Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” ortalamalarının bilimsel etkinliklere katılım durumlarına göre analizi (t-test).

Bilimsel etkinliklere katılım durumu		n	Ortalama	Ss	t	p
ÖMGYTÖ	Evet	205	3,87	0,61	5,03	,000*
	Hayır	45	3,37	0,56		

*p<0,05

Tablo 19’da beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “ÖMGYTÖ” ortalamalarının bilimsel etkinliklere katılım durumlarına göre karşılaştırması (t-test) gösterilmiştir. Analiz sonuçlarına göre daha önce mesleki gelişimiyle ilgili bilimsel etkinliklere katılan öğretmenlerin tutum puanı ortalamaları ($X=3,87 \pm 0,61$) ile katılmayanların tutum puanı ortalamaları ($X=3,37 \pm 0,56$) arasındaki fark, etkinliklere katılan öğretmenlerin lehine istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=5,03$; $p<0,05$).

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Kahramanmaraş'ta görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılan araştırmanın bu bölümünde, araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerine uygulanan anket ve ölçekle elde edilen verilerin sonuçları tartışılacaktır.

Araştırma örneklem grubunu oluşturan 250 beden eğitimi ve spor öğretmeni üzerinde uygulanmış olup bunlardan %23,2'sini bayan , %73,8'ini ise erkek öğretmenler oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yaş grubu dağılımları incelenmiş olup anket verilerine göre Kahramanmaraş'ta görev yapan ve araştırmaya katılan öğretmenlerin %3,6'sının "20-24" yaşlarında, %9,2'sinin "25-29" yaşlarında, %26'sının "40 ve üstü" yaşlarda, %28,8'inin "30-34" yaşlarında ve %32,4'ünün ise "35-39" yaşlarında olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada "ÖMGYTÖ" ortalamalarının yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin "ÖMGYTÖ" genel ortalamasının 3,78 olduğu, alt boyutlarına bakıldığında ise 3,58 ortalama ile ölçekte alınan en düşük puan "25-29" yaş grubundaki öğretmenlerde görülürken en yüksek puan 3,89 ortalama ile "30-34" yaş grubundaki öğretmenlerde görülmüştür.

Analizin devamında "ÖMGYTÖ" ortalamalarının yaş gruplarına göre karşılaştırmasına bakıldığında ise, yaş grupları arasındaki tutum düzeyi farklılıkları anlamlı bulunmuş olup yapılan posthoc analizi sonucunda özellikle "30-39" yaş grupları arasındaki öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik tutum düzeylerinin diğer yaş gruplarının tutum düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek olduğu anlaşılmıştır.

Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerden %61,2 sinin "30-39" arası yaş gruplarında olması, araştırma grubunun tutum düzeyi yüksek öğretmenlerden oluştuğunu gösterir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin hizmet yılı dağılımları incelendiğinde ilk sırayı %39,2'lik oranla “11-15” yıl arası kıdeme sahip olanların, ikinci sırayı %21,2 oranı ile “6-10” yıl arası kıdeme sahip olanların, üçüncü sırayı ise %16,8'lik oranla “0-5” yıl arası kıdeme sahip olanların aldığı belirlenmiştir. Bu durum Kahramanmaraş'ta görev yapan ve araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yoğunluklu olarak “6-15” yıl arası mesleki kıdeme sahip olduklarını göstermektedir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin haftalık ders saati dağılımlarına bakıldığında, öğretmenlerin %66'sının haftalık ders yükünün “16-25” saat arasında olduğu tespit edilmiş olup bu oran Kahramanmaraş'ta görev yapan ve araştırmaya katılan öğretmenlerin yoğunluklu olarak derse orta düzeyde girdiklerini göstermektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ders yükünün orta düzeyde olması, ders dışı faaliyetlere katılımlarında etkili olabilir.

Kahramanmaraş'ta görev yapan ve araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrenim durumları incelendiğinde, öğretmenlerden sadece %7,2'sinin lisansüstü eğitim yaptığı anlaşılmaktadır. Korkmaz ve ark. (80), yaptıkları araştırmada öğretmenlerin %4,7'sinin lisansüstü eğitimlerini tamamladıklarını belirtmiş olup bu durum bizim araştırmamızı destekler niteliktedir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul dışında meslekleriyle ilgili uğraşı durumları incelenmiş olup, öğretmenlerden %30,4'ünün okul dışında mesleki uğraşının olduğu, %69,6'sının ise herhangi bir mesleki uğraşının olmadığı anlaşılmıştır. Özkan (81), yaptığı araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden %64,1'nin ders saatleri dışında meslekleriyle ilgili herhangi bir alanda uğraşının olmadığını, %35,9'nun ise farklı alanlarda uğraşının olduğunu tespit etmiş olup bu bulgular bizim araştırmamızı desteklemektedir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerine mesleki kurum ve kuruluşlarla bağlantı durumları sorulmuş olup elde edilen verilere göre, öğretmenlerden %23,2'sinin herhangi bir mesleki kurum ve kuruluşla bağlantılı olmadığı %76,8'inin ise çeşitli kurum ve kuruluşlarla bağlantı halinde oldukları görülmüştür. Öğretmenlerin bağlantı durumlarının dağılımına bakıldığında, %41,6'lık oranla en fazla “Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü” birinci sırada olmak üzere ikinci sırada %23,2 ile “Hakem komiteleri”, üçüncü sırada %9,6 ile “Federasyonlar” ve dördüncü sırada ise %2,4'lük oranla en az “Üniversiteler” ile bağlantılı oldukları tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden %95,2'sinin mesleki yayınları takip ettikleri belirlenmiş olup, öğretmenlerin gelişen teknolojinde etkisiyle sırasıyla "İnternet, TV ve 'Kitap, Dergi, Makale'" yayınlarını takip ettikleri anlaşılmıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin en çok internet ve TV yayınlarını takip ediyor olmalarının nedeni olarak gelişen teknoloji ve spor programlarının genelde buralarda yoğun olması gösterilebilir. Korkmaz ve ark. (80), yaptıkları araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin daha çok spor programlarını takip ettiklerini belirtmiş olup bu durum bizim araştırmamızı destekler niteliktedir.

Ulaşılan sonuçlara göre Kahramanmaraş'ta görev yapan ve araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki yayınları takip düzeyleri yeterli bulunmuştur.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden %68'inin eğitim-öğretim ve spora ilişkin yasal düzenlemeleri sürekli takip ettiği, %27,2'sinin ara sıra takip ettiği, %4,8'inin ise takip etmediği anlaşılmıştır. Öğretmenlerin yaklaşık üçte birinin eğitim-öğretim ve spora ilişkin yasal düzenlemeleri ara sıra takip etmesi veya takip etmemesi, onların meslekleriyle ilgili yaşanan gelişmeler hakkında bilgi sahibi olmayı öncelik olarak algılamadıkları anlamını taşır. Buna göre Kahramanmaraş'ta görev yapan ve araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenleri eğitim-öğretim ve spora ilişkin yasal düzenlemeleri takip bakımından çok yeterli bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerine: "Uluslararası spor organizasyonlarını takip eder misiniz?" sorusu sorulmuş olup öğretmenlerin %73,2'sinin organizasyonları "Elimden geldiğince düzenli" olarak takip ettiği, %24,4'ünün "Fırsat buldukça ara sıra" takip ettiği, %2,4'ünün ise takip etmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada "ÖMGYTÖ" ortalamalarının uluslararası spor organizasyonlarını takip durumuna göre dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin "ÖMGYTÖ" genel ortalamasının 3,78 olduğu, alt boyutlarına bakıldığında ise 3,57 ortalama ile ölçekte alınan en düşük puan organizasyonları "Fırsat buldukça ara sıra" takip eden öğretmenlerde görülürken en yüksek puan 3,85 ortalama ile organizasyonları "Elimden geldiğince düzenli" takip eden öğretmenlerde görülmüştür.

Analizin devamında "ÖMGYTÖ" ortalamalarının uluslararası spor organizasyonlarını takip durumuna göre karşılaştırmasına bakıldığında ise, "Elimden geldiğince düzenli" seçeneğini işaretleyen grubun mesleki gelişimlerine yönelik tutum düzeyinin "Fırsat buldukça ara sıra" seçeneğini işaretleyen grubun tutum düzeyine göre anlamlı derecede yüksek olduğu anlaşılmıştır.

Kahramanmaraş'ta görev yapan ve araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin uluslararası spor organizasyonlarını genelde düzenli orak takip ettikleri anlaşılmış olup öğretmenlerin organizasyonları takip düzeyleri yeterli bulunmuştur. Bu analizler sonucunda elde edilen bulgular bizi uluslararası spor organizasyonlarını düzenli olarak takip eden öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik tutumlarının olumlu anlamda yüksek olduğu sonucuna götürür.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimleriyle ilgili bilimsel etkinliklere katılım durumları incelendiğinde, öğretmenlerin %82'sinin daha önce mesleki gelişimiyle ilgili bir bilimsel etkinliğe katıldığı, %18'inin ise katılmadığı saptanmıştır. Araştırmada "ÖMGYTÖ" ortalamalarının bilimsel etkinliklere katılım durumlarına göre analizine (t-test) bakıldığında ise, daha önce mesleki gelişimleriyle ilgili bilimsel etkinliklere katılan öğretmenlerin, mesleki gelişimlerine yönelik tutum düzeylerinin katılmayanlara oranla anlamlı derecede yüksek olduğu anlaşılmıştır.

Kahramanmaraş'ta görev yapan ve araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimleriyle ilgili bilimsel etkinliklere katılım oranlarının yüksek olması mesleki gelişimlerine yönelik tutumlarının da olumlu olduğunu gösterir.

Araştırmaya katılan ve %82 oranında mesleki gelişimiyle ilgili bir bilimsel etkinliğe katıldığını ifade eden beden eğitimi ve spor öğretmenlerine bu kez katıldıkları bilimsel etkinliklerin mesleki gelişimlerine katkısı sorulduğunda, öğretmenlerin %43,2'sinin katıldıkları bilimsel etkinlikler sonrasında kendini geliştirme fikrinin kuvvetlendiği, %25,2'sinin motivasyonunun arttığı, %4,8'inin sınıf yönetimini olumlu etkilediği, %3,6'sının sınıf içi performansının arttığı, %2,8'inin zamanı etkili kullanmasına katkı sağladığı ve %2,4'ünün ise farklı alanlarda mesleki gelişimlerine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Karaaslan'ın (59) yaptığı araştırmada öğretmenlerin %88,1'i seminer, kurs ve çalıştay gibi toplantıların mesleki gelişimleri için faydalı olacağı yönünde görüş bildirmiş olup yapılan bu çalışma bizim araştırmamızı destekler niteliktedir.

Ulaşılan bulgulardan, bilimsel etkinliklere katılan öğretmenlerde olumlu mesleki gelişimler yaşandığı ve bu gelişimlerinin yansıması olarak öğretmenlerin öğrencilerine sunacağı eğitimin kalitesinin artacağı sonucuna varılmıştır.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden %4,8'inin herhangi bir mesleki deneyimini diğer beden eğitimi ve spor öğretmenleriyle paylaşmadığı, %95,2'sinin ise çeşitli mesleki deneyimlerini diğer öğretmenlerle paylaştıkları anlaşılmıştır. Paylaştıkları konuların dağılımına baktığımızda ise %49,2 ile “Ders dışı sportif etkinlikler ve yarışmalar” en fazla paylaştıkları deneyim olurken sırasıyla %20,4 ile “Öğretim yöntem ve tekniklerini”, %12,4 ile “Sporla ilgili yasal düzenlemeleri”, %11,2 ile “Sporla ilgili bilimsel gelişmeleri” ve %2 ile en az “Diğer” konuları paylaştıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin %49,2'lik büyük bir kısmının birbirleriyle “Ders dışı sportif etkinlikler ve yarışmalar” konusunu yoğun olarak paylaşmaları, ders dışı sportif etkinliklerin öğrencilerin gelişimindeki önemini öğretmenler tarafından kavrandığı ve bu etkinlikleri daha faydalı hâle nasıl getirilebilecekleri konusunda fikir alışverişinde buldukları anlamını taşır. Karaaslan (59) yaptığı çalışmada öğretmenlerin %85,3'nün işbirliğine olumlu yaklaştıklarını tespit ederek, öğretmenlerin işbirliği içinde olmaları ve deneyimlerini paylaşmalarının mesleki gelişimi artıracığı sonucuna ulaşmış olup bu sonuç bizim araştırmamızı destekler niteliktedir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla önerdikleri uygulamalar ve dağılımları incelendiğinde, %41,6'lık oranla “Bilimsel etkinlikler düzenlenmesi” öğretmenlerin en fazla önerdikleri uygulama olurken sırasıyla, %18,8 ile “Zorunlu hizmet içi eğitim programları uygulaması”, %18,4 ile “Yüksek lisans programlarının artırılması”, %11,6 ile “Yurt dışı eğitim programları düzenlenmesi”, %6,8 ile “Performans geri bildirim anketi uygulaması”, ve %2,8 ile en az “Diğer” uygulamaları önerdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin en fazla “Bilimsel etkinlikler düzenlenmesi” ve “Zorunlu hizmet içi eğitim programları uygulaması” konularında öneride bulunmaları onların mesleki gelişim etkinliklerinin önemini kavradıkları anlamına gelir. Kalkavan ve ark. (82) “Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Meslekle İlgili Görüş ve Önerileri” isimli çalışmalarında, öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimlerinin yaşanan mesleki gelişmeler nedeniyle zamanla yetersiz kaldığını, hizmet içi eğitimin önemli bir ihtiyaç olduğunu ve öğretmenlerin bu doğrultuda kurslara katılmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Araştırmamıza katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden %60,4'ünün mesleki gelişimlerine yönelik önerileri de bu doğrultuda olduğuna göre bu çalışma bizim araştırmamızı destekler niteliktedir.

Kahramanmaraş'ta görev yapan ve araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, meslekleriyle ilgili yaşanan gelişmelere adaptasyonları için mesleki gelişim uygulamalarının önemini kavradıkları anlaşılmış olup mesleki gelişim etkinliklerine katılım düzeylerinin, mesleki gelişimlerine yönelik tutumlarını anlamlı derecede etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Vâkıf olunan sonuçların tamamı, öğretmenlerin zamanla yaşanan gelişmelere adaptasyonlarını sağlayacak, tutum seviyelerine etki eden mesleki gelişim uygulamalarının mutlak bir ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır.

6. ÖNERİLER

Beden eğitimi ve spor dersleri öğrencilerin fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişimlerine yaptığı etki açısından eğitim sistemi içerisinde önemli bir yere sahiptir. Bu etkinin uygulayıcısı olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine yönelik tutumlarının, öğretmenlerin mesleki uygulama kalitelerini etkileyeceği ve eğitim sisteminin niteliğini artıracığı düşünülmektedir.

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen sonuçlar doğrultusunda, öğretmenlerin tutum düzeylerine etki edecek ve bundan sonraki çalışmalara ışık tutacak önerilerde bulunulmuştur.

Bu öneriler:

1. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunların çözümü ve ihtiyaçlarının giderilmesi yönünde çalışmalar yapılmalıdır.
2. Öğretmenlerin, hizmet öncesi eğitimlerini yenileyebilecekleri, branşlarındaki eksikleri giderebilecekleri, zamanla yaşanan gelişmelere adaptasyonlarını sağlayacak, tutum düzeylerine etki eden mesleki gelişim uygulamaları düzenlenmelidir.

Düzenlenecek etkinliklerde dikkat edilmesi önerilen hususlar şunlardır:

- Öğretmenler, düzenlenecek mesleki gelişim etkinliklerine katılmaları yönünde teşvik edilmelidir.
- Öğretmenler, kendileri için yapılan etkinliklerde sadece katılımcı olarak kalmamalı, etkinlikler planlanmadan önce görüş ve önerileri alınmalı, ihtiyaçları belirlenmeli ve etkinliklerin içeriği ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenmelidir.
- Öğretmenlerin, etkinliklere gönüllü ve yoğun bir şekilde katılımlarının sağlanması için etkinlik ortamları; katılımcıların dinlenebileceği, eğlenebileceği, spor yapabileceği ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri şekilde dizayn edilmelidir.
- Öğretmenlerin mesleki gelişim etkinliklerine kolay erişebilmesi sağlanmalıdır.
- Mesleki gelişim etkinliklerinde bilimsel gelişmelere yeterince yer verilmelidir.
- Etkinlikler sırasında beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ortak sorunlarının tartışılacağı ve çözüm önerilerinin paylaşılacağı ortamlar oluşturulmalıdır.
- Etkinliklerde iletişim kurma ve sorun çözme becerileri yüksek düzeyde olan yöneticiler görevlendirilmelidir.
- Etkinliklerin sonunda katılımcılardan programın içeriğiyle ilgili görüşleri alınarak, uygulamalar sürekli geliştirilmelidir.

3. Öğretmenlere lisansüstü eğitimin önemi kavratılmalı, mesleki gelişimin en önemli faktörlerinden biri olduğu konusunda farkındalık oluşturulmalıdır. Millî Eğitim Bakanlığı ve Üniversiteler işbirliği içinde çalışarak lisansüstü eğitime ulaşılabilirlik kolaylaştırılmalı, öğretmenlere bu konuda teşvik ve fırsatlar sunulmalıdır.

4. Öğretmenlerin bakış açılarını etkileyip vizyonlarını genişletecek yurt dışı geziler ve eğitim programları düzenlenmelidir.

5. Millî Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Üniversiteler sürekli işbirliği içinde çalışarak beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki uygulama kalitelerini artıracak organizasyonlar yapılmalıdır.

7. KAYNAKLAR

1. Yıldız S. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Meslekte Kendini Geliştirme Düzeylerinin İncelenmesi. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Mersin, 2006.
2. Azar A. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine İlişkin Görüşlerin Yansımaları. s. 181-194, Millî Eğitim Yayınları 159, 2003.
3. Şişman M. Eğitim Bilimine Giriş. 3. Baskı, Pegem Yayıncılık, Ankara, 2007.
4. Erdem M. Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Alkım Yayınları, İstanbul, 1998.
5. Seferoğlu SS. Öğretmen Yeterlilikleri ve Mesleki Gelişim. Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi 58; 40-45; 2004 (<http://yayim.meb.gov.tr/e-dergi.html>) Erişim tarihi: 06.06.2019.
6. Can N. Öğretmenlerin Geliştirilmesi ve Etkili Öğretmen Davranışları. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2004; 1: 103–119.
7. Inceoğlu M. Tutum Algı İletişim. Beykent Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2010.
8. Seferoğlu SS. Sınıf Öğretmenlerinin Kendi Mesleki Gelişimleriyle İlgili Görüşleri, Beklentileri ve Önerileri. Millî Eğitim Dergisi 149; 2001 (<http://yayim.meb.gov.tr/e-dergi.html>) Erişim tarihi: 06.06.2019.
9. Özkan R. Öğretmen Yeterlilikleri. Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi 58; 2004 (<http://yayim.meb.gov.tr/e-dergi.html>) Erişim tarihi: 06.06.2019.
10. Semerci N, Semerci Ç. Türkiye’de Öğretmenlik Tutumları. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2004; 14(1): 137-146.
11. Schneider RM, Plasman K. Science teacher learning progressions: A review of science teachers’ pedagogical content knowledge development. Review of Educational Research 2011; 81(4): 530-565.
12. Sünbül AM. Bir Meslek Olarak Öğretmenlik. Ed: Demirel Ö, Kaya Z, Öğretmenlik Mesleğine Giriş . s. 223-254, Pegem, Ankara, 2001.
13. Oral B. Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. Eğitim Araştırmaları Dergisi 2004; 15: 88-98.
14. Öztop Ş. Geleceğin Türkiye’inde Öğretmenin İşlevi Ne Olmalıdır. Çağdaş Eğitim Dergisi 1994; 204: 34–36.

15. Korkmaz F, Erden S, Arabacı R, Ediz B, Akça A. Bursa İli Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Meslek ve Sosyal Tercihlerinin Görüntüsü. 4.Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, s. 282-299, Bursa, 10-11 Haziran, 2005.
16. Gezgin MF, Amman T. Temel Eğitimde Yararlılık Açısından Spor Olgusu. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu, s. 12, Manisa, 1993.
17. Alkan C. Meslek ve Öğretmenlik Mesleği. Ed: Sönmez V, Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Anı Yayınları, Ankara, 2000.
18. Akt: Günsel AM. İlköğretimde Beden Eğitimi ve Uygulamaları. Anı Yayıncılık, Ankara, 2004.
19. Bilgin O. Temel Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları. Medikal Yayıncılık, İzmir, 1996.
20. Yetim A. Sosyoloji ve Spor. Berikan Yayınevi, Ankara, 2011.
21. Yüksek Öğretim Kurulu. Fakülte Okul İşbirliği YÖK/Dünya Bankası Millî Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi. Öğretmen Eğitimi Dizisi, Ankara, 1998.
22. Karaküçük S. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Faaliyet Alanları. S. 65, Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Yayını, Ankara, 1991.
23. Üzüm H, Yalçın HB, Biçer B, Yüктаşır B, Yıldırım Y. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleklerine Karşı Tutumları. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi 2015; 20(1-4): 1-10.
24. www.tdk.gov.tr, Erişim tarihi: 06.06.2019.
25. Özdemir S, Yalın İH. Öğretmenlik Mesleğine Giriş. 2.Baskı, Nobel Yayınları, Ankara, 1999.
26. Ankaş A. Meslek Seçiminin Önemi ve Sorunları. Çağdaş Eğitim Dergisi 1996; 221: 22-24.
27. Florida's Applied Technology, 1998, <http://www.fldoe.org/workforce/pdf/ch8.pdf> Erişim tarihi: 06.06.2019.
28. Özer B. Ortaöğretim Öğretmenlerinin Mesleki Gelişime İlgisi. 29. Yıllık Avrupa Öğretmen Eğitimi (Atee) Konferansı, Agrigento, İtalya, Ekim, 2004.
29. Day C, Sachs J. International Handbook on the Continuing Professional Development of Teachers. Open University Press, McGraw Hill Education, Berkshire, 2004.
30. Guskey TR. Evaluating Professional Development. Corwin Press, USA, 2000.
31. Blandford S. Managing Professional Development in Schools. Routledge, Londra, 2000.

32. Mills C. Commentary: The Importance of Professional Development in Teaching. 2012 (<http://www.caribbeannewsnow.com/headline-Commentary%3A-The-importance-of-professional-development-in-teaching-11598.html>) Erişim tarihi: 06.06.2019.
33. Rodrigues S. A Model of Teacher Professional Development: The Partnership in Primary Science Project. Nova Academic Press, New York, 2005.
34. Earley P. Continuing Professional Development of Teachers. pp. 207-213, Elsevier, Londra, 2010.
35. Edutopia Staff. Why Is Teacher Development Important? Because Students Deserve It. 2008 (<http://www.edutopia.org/teacher-development-introduction>) Erişim tarihi: 06.06.2019.
36. Fidan N, Münire E. Eğitime Giriş. Meteksan, Ankara, 1994.
37. Oğuzkan AR. Eğitim Terimleri Sözlüğü. Türk Dil Kurumu Yayın, Ankara, 1981.
38. Harmandar İH. Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. s. 87,88, Nobel Basımevi, Ankara, 2004.
39. MEB. Çağdaş Öğretmen Profili, MEB: EARGED. Millî Eğitim Basımevi, Ankara, 2001.
40. Çeliköz N, Çetin F. Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını Etkileyen Etmenler. Millî Eğitim Dergisi 2004; 32(162): 136-145.
41. Tekişik HH. Sekiz Yıllık Zorunlu İlköğretimde Öğretmen Sorunu ve Çözüm Önerileri. Çağdaş Eğitim Dergisi 1998; 241: 1-6.
42. Kavcar C. "Edebiyat ve Güzel Sanatlar Eğitimi", Türkiye'de Eğitim Yönetimi. Kültür Koleji Eğitim Vakfı Yayını, İstanbul, 1998.
43. Millî Eğitim Temel Kanunu (1739 S.K.). Resmi Gazete 14574, Haziran 1973.
44. Şişman M. Öğretmenlik Mesleğine Giriş. 2. Baskı, Pagem Yayınları, Ankara, 2000.
45. Tekişik HH. Cumhuriyetimizin 80.Yılında Millî Eğitimimizin Durumu. Çağdaş Eğitim 2004; 29(306): 1-9.
46. Şahin AE. Öğretmen Yeterliliklerinin Belirlenmesi. Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi 58; 2004 (<http://yayim.meb.gov.tr/e-dergi.html>) Erişim tarihi: 06.06.2019.
47. Celep, vd. Meslek Olarak Öğretmenlik. 2. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara, 2004.
48. Şahin Ç. Değişen Dünyada Sınıf Öğretmenlerinin Değişen Toplumsal ve Yaratıcı Roller. Hacettepe Üniversitesi Dergisi 2003; 1(1): 1-9.
49. Millî Eğitim Bakanlığı. Öğretmen Yeterlikleri: Öğretmenlik Mesleği Genel ve Özel Alan Yeterlikleri. Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara, 2008.

50. DPT. Yüksek Öğretim Özel İhtisas Komisyonu Raporu Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı. Yayın No: 2534, Ankara.
51. Akyıldız H. The Evaluations of Teacher Candidates About Effective Teacher Features on The Ideal – Practical Level, Teacher Training for The Twenty – First Century. s. 39-50, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi, İzmir, 1996.
52. Şentuna T. Öğretmenlerin Bilgisayar ve İnternet Teknolojilerini Yönetme ve Öğretim Ortamına Entegre Etme Konusunda Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2003.
53. Erden M, Akman Y. Eğitim Psikolojisi Gelişim-Öğrenme-Öğretme. 3. Baskı, Arkadaş Yayınevi, Ankara, 1996.
54. Yamaner F. Beden Eğitimi ve Sporda Temel İlkeler. Ekin Kitabevi, Bursa, 2001.
55. Karaküçük S. Beden Eğitimi Öğretmeninin Eğitimi. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını, Ankara, 1989.
56. Pehlivan Z. Nitelikli Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme. Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu I. Spor Bilimleri Kongresi, s. 7-23, Erzurum, 1998.
57. Demirhan G, Açıkada C, Altay F. Student perceptions of physical education teacher qualities. Journal of The International Council for Health, Physical Education, Recreation, Sport and Dance 2001; 37(3): 16-8.
58. Demirhan G, Coşkun H, Atalay F. Öğretmen, Öğretim Elemanı ve Stajyer Öğrenci ile 12-14 Yaş Grubu Öğrencilerin Beden Eğitimi Öğretmeni Niteliklerine İlişkin Görüşleri. Hacettepe Üniversitesi 6. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Özetleri, s. 176-177, Ankara, 2000.
59. Karaaslan D. Teacher's Preceptions of Self- Initiated Professional Development : A Case Study on Başkent Universty English Language Teachers. Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2003.
60. Hussey K, Estrada N, Decker D, Crawford SAGM. How Much Time Should Teachers Devote to Professional Development. Journal of Physical Education, Recreation&Dance 1999; 70(7): 12–14.
61. Varol R, Saracaloğlu AS. Beden Eğitimi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğini Seçme Nedenleri. MEB. Yayınları, s. 313-325. I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, İzmir, 1991.
62. Saban A. Hizmet İçi Eğitimde Yeni Yaklaşımlar. Millî Eğitim Dergisi 145; 2000 (<http://yayim.meb.gov.tr/e-dergi.html>) Erişim tarihi: 06.06.2019.

63. Özyürek L. Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Programlarının Etkinliği. s. 102, Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1981.
64. Taymaz AH. Hizmet İçi Eğitim: Kavramlar: İlkeler Yöntemler. 3. Baskı, Takav Tapu ve Kadastro Vakfı Matbaası, Ankara, 1997.
65. Aytaç T. Hizmet İçi Eğitim Kavramı ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar. Millî Eğitim Dergisi 147; 2000 (<http://yayim.meb.gov.tr/e-dergi.html>) Erişim tarihi: 06.06.2019.
66. Yoncalık O. Millî Eğitimde Bir Kültür Aktarımı Alanı Olarak Halk Oyunları (Halk Dansları) ve Beden Eğitimi Öğretmenliği. Millî Eğitim Dergisi 164; 2004 (<http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/164/yoncalik.html>) Erişim tarihi: 06.06.2019.
67. Karaküçük S. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Eğitimi. s. 39, Gazi Üniversitesi Yayını 146, Ankara, 1989.
68. Kağıtçıbaşı Ç. Yeni İnsan ve İnsanlar. Evrim Yayınevi, İstanbul, 2010.
69. Turgut MF. Tutumların Ölçülmesi (Ders Notu). s. 12, Hacettepe Üniversitesi Yayını 7, Ankara, 1977.
70. Özgüven İE. Psikolojik Testler. s. 27, PDREM Yayınları, Ankara, 1999.
71. Tavşancıl E. Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi. Nobel Yayınları, Ankara, 2005.
72. Tolan B, İsen G, Sönmez V. Ben ve Toplum: Sosyal Psikoloji ve Teori. Ankara, 1985.
73. Tavşancıl E. Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi. s. 65, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2002.
74. Demirhan G, Altay F. Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği. II. Spor Bilimleri Dergisi 2001; 12(2).
75. Arslantürk Z, Amman MT. Sosyoloji: Kavramlar-Kurumlar-Süreçler-Teoriler. 1. Basım, Kaknüs Yayınları, İstanbul, 2000.
76. İnceoğlu M. Tutum-Algı İletişim. 3. Baskı, İmaj Yayınevi, Ankara, 2000.
77. Ülgen G. Eğitim Psikolojisi: Birey ve Öğrenme. Bilim Yayınları, Ankara, 1995.
78. Torff B, Sessions D, Byrnes K. Assessment of teachers' attitudes about professional development. Educational and Psychological Measurement 2005; 65: 820-830.
79. Özer N, Beycioglu K. The relationship between teacher professional development and burnout. Procedia-Social and Behavioral Sciences 2010; 2(2): 4928-4932.
80. Korkmaz NH, İlhan A, Yavaş M, Kuter FÖ. Bursa'da Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenleri Üzerine Bir Araştırma. 2.Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, s. 232-241, Bursa, 2001.

- 81.** Özkan H. Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Sisteminin Pedagojik Temelleri. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya, 1991.
- 82.** Kalkavan A, Kerkez F, Bektaş F, Mülazımoğlu O, Civil Y. Trabzon’da Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Meslekle İlgili Görüş ve Önerileri. 2.Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, s. 220-232, Bursa, 2001.

8. EKLER

Sayın Meslektaşım;

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı gözetiminde planlanan bu çalışmada Kahramanmaraş' ta görev yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine yönelik tutumlarının araştırılması amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıda verilen sorulara içten ve doğru yanıtların verilmesi araştırmanın güvenilirliği ve geçerliliği açısından önemlidir. Bilimsel amaçlı kullanılacak olan bu araştırmaya göstereceğiniz ilgiye şimdiden teşekkür ederiz.

Mehmet Fatih ERSOY
(Yüksek Lisans Öğrencisi)

1. **Yaşınız:**
 20-24   25-29   30-34   35-39   40 ve üstü
2. **Cinsiyetiniz:**
 Bayan   Erkek
3. **Görevde hizmet yılınız:**
 0-5   6-10   11-15   16-20   21 ve üstü
4. **Haftalık ders saatiniz:**
 10-15   16-20   21-25   26 ve üstü
5. **Öğrenim durumunuz:**
 Lisans   Yüksek Lisans   Doktora
6. **Çalıştığınız okul dışında mesleğinizle ilgili herhangi bir uğraşınız var mı?**
 Yok
 Var, (Belirtiniz)
7. **Mesleğinizle ilgili hangi kurum ve kuruluşlarla bağlantı halindesiniz?**
 Herhangi bir kurum ve kuruluşlarla bağlantım yok.
 Federasyonlar
 Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü
 Hakem komiteleri
 Üniversiteler
 Diğer, (Belirtiniz)

8. Mesleğinizle ilgili ne tür yayınları takip ediyorsunuz?

- Takip etmiyorum
- TV yayınları
- İnternet aracılığı ile yayınlanan yayınlar
- Kitap, dergi, makale yayınları
- Diğer, (Belirtiniz)

9. Eğitim- öğretim ve spora ilişkin yasal düzenlemeleri takip ediyor musunuz?

- Evet
- Ara sıra
- Hayır

10. Uluslararası spor organizasyonlarını takip eder misiniz?

- Elimden geldiğince düzenli
- Fırsat buldukça ara sıra
- Takip etmem

11. Daha önce mesleki gelişiminizle ilgili (Hizmet içi eğitim, konferans, seminer vb.) bilimsel etkinliklere katıldınız mı?

- Evet
- Hayır

12. Katıldıysanız; bilimsel etkinliklerin (Hizmet içi eğitim, konferans, seminer vb.) mesleki gelişiminize katkısını belirtiniz?

- Motivasyonum arttı
- Sınıf içi performansımı arttırdı
- Kendimi geliştirme fikrimi kuvvetlendirdi
- Sınıf yönetimimi olumlu etkiledi
- Zamanı etkili kullanmama katkı sağladı
- Diğer, (Belirtiniz)

13. Mesleğinizle ilgili hangi deneyimlerinizi diğer beden eğitimi ve spor öğretmenleriyle paylaşırsınız?

- Paylaşmam
- Ders dışı sportif etkinlikler ve yarışmaları
- Öğretim yöntem ve tekniklerini
- Sporla ilgili yasal düzenlemeleri
- Sporla ilgili bilimsel gelişmeleri
- Diğer, (Belirtiniz)

14. Mesleki gelişiminizi desteklemek için hangi uygulamaların yapılmasını önerirsiniz?

- Zorunlu hizmet içi eğitim programları uygulaması
- Yüksek lisans programlarının artırılması
- Yurtdışı eğitim programları düzenlenmesi
- Bilimsel etkinlikler (Hizmet içi eğitim, konferans, seminer, çalıştay vb.) düzenlenmesi
- Performans geri bildirim anketi uygulaması
- Diğer, (Belirtiniz)

Aşağıda yer alan tutumlardan size uygun olan seçenekleri işaretleyerek belirtiniz.	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Orta Düzeyde Katılıyorum	Çoğunlukla Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
15. Eğer katılmak zorunda olmasaydım, seminer, konferans ve hizmet içi eğitim kurslarına katılmazdım.					
16. Sınıftaki etkinliğimi arttıracak öğretim yöntem ve teknikleri hakkında bilgi edinmek için kendime zaman ayırıyorum.					
17. Öğretmenlerin mesleki gelişimleri için eğitim programlarına harcanan paranın israf olduğunu düşünüyorum.					
18. Mesleki gelişim için düzenlenen etkinliklere ayrılan zamana değer.					
19. Mesleki gelişim uygulamaları, diğer meslek grupları için gerekli olduğu kadar öğretmenler için de gereklidir.					
20. Mesleki gelişim etkinlikleri, öğretmenlerin yeni öğretim teknik ve yöntemlerini öğrenmelerine katkı sağlar.					
21. Katıldığım seminer, konferans ve hizmet içi eğitimler bana mesleki açıdan oldukça katkı sağlamıştır.					
22. Öğretmenlik kariyerim boyunca okuduğum kitapların ya da akademik dergilerin mesleki gelişimime çok fazla katkısı olmamıştır.					
23. Mesleki gelişim etkinliklerinin sınıftaki uygulamalarım üzerinde çok fazla etkisi olmamıştır.					

9. ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Mehmet Fatih ERSOY
Uyuğu : T.C.
Doğum tarihi ve yeri : 29.05.1980 / Kahramanmaraş
Medeni hali : Evli
Telefon : 05465714601
e-posta : mfe46@outlook.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek Lisans	KSÜ/Sağlık Bilimleri/Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı	2019
Lisans	NÜ/Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	2003
Lise	Kahramanmaraş Fatih Lisesi	1997

İş Denevimi

Yıl	Yer	Görev
2003-	MEB	Öğretmen

Yabancı Diller

İngilizce

Hobiler

Doğa bilimleri, kampçılık, basketbol, yüzme, tenis